

O zdravniških plačah in zaslužkarstvu

Počivamo doma po 24-urnih dežurstvih, ki so potrebna, da našim državljanom zagotavljamo nujno zdravstveno oskrbo, kadarkoli jo potrebujejo. Prebiramo novice zadnjih dni ter se ne moremo načuditi medijskim objavam in javnim izjavam. Naše zdravniške plače so "problematične", "rušijo javni sistem", ker se "neprestano povečujejo", medtem ko "plače ostalih ostajajo nespremenjene". Manipulativna primerjanja zdravniških plač iz obdobja uradno razglašene epidemije, ki je vsem zaposlenim v javnem sektorju doprinesla začasni 65 % dodatek, in na podlagi tega, "projekcije" in "grafi", kjer "zaslužkarji" želimo "še več".

Naj ponovimo dejstva glede naših plač: **osnovna plača** zdravnika specialista za redno delo po 11 do 14 letih izobraževanja in izpopolnjevanja, znaša **1.572,49 €**. Osnovna plača zdravnika specialista, ki opravlja delo v posebnih pogojih dela (PPD) najvišje, prve stopnje, pa znaša **1.881,80 € neto - 10,81 € na uro neto**. In to naj bi bila plača, ki "ruši javni sistem".

Sistem plač v javnem sektorju je bil sprejet v letu 2008 in zajema okvirno 170.000 zaposlenih. Sprememb plač v tem sistemu ni bilo skoraj 10 let, deloma na račun vmesne finančne krize. **Leta 2017** smo zdravniki in zobozdravniki pod vodstvom sindikata FIDES kot prvi dosegli t. i. **popravek plač**. A moramo v isti sapi dodati, da se **osnovni plači** zdravnika specializanta in zdravnika specialista **nista spremenili**.

Šlo je namreč za **poenotenje izhodišč** za vse specializante in specialiste, ne glede na trajanje specializacije. Od leta 2017 imajo **vsí specializanti** osnovni, 38. plačni razred, kar znaša 1.230,08 € neto oz. **7,06 € na uro neto**. Enaka korekcija je bila narejena tudi za specialiste, kjer so se odpravila nesorazmerja glede na čas trajanja specializacije. Tako od leta 2017 **vsí mladi specialisti** začnejo v 45. plačnem razredu, kar znaša (kot je že bilo omenjeno zgoraj) 1572,49 € neto oz. **9,03 € na uro neto**. Obe delovni mesti sta že bili opredeljeni v osnovnem zakonu o sistemu plač v javnem sektorju leta 2008 in se nista spremenili.

V isti spremembi je Ministrstvo za zdravje opredelilo **2 novi specializantski delovni mesti**, saj so prepoznali, da specializanti med izpopolnjevanjem pridobivajo znanja, postajajo vse bolj strokovno samostojni in prevzemajo več odgovornosti. Torej **ni šlo za splošni dvig plač**, temveč za karierno napredovanje in zasedbo novega delovnega mesta, ki je vezano na vsebinski, strokovni napredek specializanta in čas trajanja njegovega izobraževanja.

Po enakem vzorcu je bilo ustvarjeno novo specialistično delovno mesto - delovno mesto **višjega zdravnika specialista** in sicer po zgledu primerljivih sistemov v Avstriji, Nemčiji in Združenem kraljestvu. Omenjeno delovno mesto ima tako časovno kot vsebinsko opredelitev, ki jo mora zdravnik specialist doseči, da lahko delovno mesto zasede.

Neuresničena zaveza Vlade iz stavkovnega sporazuma iz leta 2017 je ostala opredelitev starejšega zdravnika specialista.

Po letu 2017 je v več etapah prišlo do dvigov plač posameznim skupinam zaposlenih v javnem sektorju. **Zdravniki in zobozdravniki smo bili izvzeti iz vsake izmed teh etap.** Celo pri zadnji spremembi novembra 2021, ki je zajela 35.000 zaposlenih na področju zdravstva in socialnega varstva ter dvignila njihove plače za 4 % do 24 %, z najvišjimi spremembami pri vodstvenih funkcijah in zasluženosti tudi delovnih mestih v intenzivnih negah, porodnih blokkih in operacijskih dvoranah.

V zadnjih mesecih smo v medijih večkrat zasledili, da je **zdravnikov v Sloveniji premalo**. Glede na podatke Svetovne banke bi potrebovali še vsaj **tisoč dodatnih zdravnikov**, da bi dosegli povprečje Evropske unije. Osnovne plače zdravnikov v Sloveniji so, če upoštevamo **razmerja glede na BDP**, okvirno **25–30 % nižje kot v Nemčiji ali v Združenem kraljestvu**, kjer imajo dobro urejene zdravstvene sisteme. **Razmerje osnovne plače zdravnikov proti povprečni plači** v Republiki Sloveniji se vsakoletno **znižuje**: medtem, ko je bilo razmerje **leta 2000 2,8 : 1**, se je v **letu 2021 znižalo na 1,4 : 1**. Delamo vedno več, zaslužimo relativno vedno manj.

Splošna zahteva zdravnikov v Sloveniji je izstop zdravnikov iz enotnega plačnega sistema. Politične volje s strani Ministrstva za zdravje za to spremembo ni bilo, saj so se z zdravniškim sindikatom FIDES pogovarjali s figo v žepu in hkrati vodili vzporedna pogajanja z ostalimi sindikati v zdravstvu. Tem so celo morali obljubiti, da pogovori z zdravniki istočasno ne potekajo.

Trenuten predlog sporazuma s sindikatom FIDES je **predlog Vlade** in ne predlog zdravnikov. Je korekcija nesorazmerij in **neuresničenih stavkovnih zahtev** zapisanih v sporazumu s FIDES **iz leta 2017**. Predlog je nujna in minimalna korekcija, ki bo umirila jezo in razočaranje med zdravništvom, **ki pa do danes (6. 2. 2021) še vedno ni realizirana in parafirana.**

Komentarji, da zdravništvo vodi razkroj javnega zdravstvenega sistema, nas žalostijo. Ravno prenizke plače v javnem zdravstvu so, poleg neurejenih delovnih razmer, eden od glavnih razlogov, zakaj zdravniki bežijo iz javnega v privatno zdravstvo, v tujino ali celo v druge poklice.

Če ne bomo preprečili bega zdravnikov iz javnega zdravstva, če bo javni sistem ostal brez nosilcev zdravstvene dejavnosti in če bodo javni sistem zapustili najboljši zdravniki, **bo javno zdravstvo postalo le blede senca sodobne medicine** – sistem, v katerem si ne bo nihče želel delati ali biti zdravljen.

Želimo si, da do tega ne bo prišlo. Želimo si, da bodo naši kolegi ostali. Želimo delati – v **primernih pogojih in za plačilo, ki odraža našo vsakodnevno odgovornost.**

Ostanite zdravi,

- *Mladi zdravniki Slovenije*

MLADI
ZDRAVNIKI
SLOVENIJE

<http://mladizdravniki.si>
mladi.zdravniki.slo@gmail.com

Viri:

<https://www.delo.si/novice/slovenija/visje-place-uciteljev-razlog-za-nezadovoljstvo-ravnateljev/>
<https://www.dnevnik.si/1042920322>
<https://www.dnevnik.si/1042959655>
<https://www.vecer.com/slovenija/nastavki-za-izstop-zdravstva-iz-enotnega-placnega-sistema-10260073>
<https://www.gov.si/novice/2021-11-10-parafiran-dogovor-prinasa-visje-place-v-zdravstvu-in-socialnem-varstvu/>
https://www.uradni-list.si/files/RS_-2008-060-02578-OB-P001-0000.PDF
<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2017-01-0816?sop=2017-01-0816>
<https://data.worldbank.org/indicator/SH.MED.PHYS.ZS?locations=EU-SI>